

جنتی دبیر شورای نگهبان ماند

هادی طحان‌نظیف، عضو حقوقدان و سخنگوی شورای نگهبان از ابقای اعضای هیئت رئیسه شورای نگهبان برای یک سال آینده خبر داد. وی در همین رابطه گفت: «در جلسه اخیر شورای نگهبان که پس از ابقای سه تن از اعضای فقها توسط رهبر معظم انقلاب و انتخاب سه نفر از اعضای حقوقدان توسط مجلس شورای اسلامی برگزار شد، اعضا به انتخاب هیئت رئیسه پرداختند.» بدین ترتیب برای یک سال دیگر آیت‌الله احمد جنتی دبیر، سیامک ره‌یک قائم‌مقام دبیر و هادی طحان‌نظیف سخنگوی شورای نگهبان خواهند بود. این انتخابات طبق مواد ۲۳ و ۲۴ آیین‌نامه داخلی شورای نگهبان برگزار شد.

۷۵ درصد مردم بر استمرار مسیر ایستادگی تاکید دارند

حسن ابوترابی‌فرد، امام جمعه موقت تهران، در نشست شورای فرهنگی عمومی استان تهران با تقدیر از تلاش‌های رسانه ملی و مجموعه‌های فرهنگی، گفت: «اگر مردم باور نداشتند که جمهوری اسلامی با تکیه بر توانمندی‌های ملی بر روی پای خود ایستاده است، چنین همبستگی عظیمی در مقابل دشمن شکل نمی‌گرفت.» وی با استناد به نظرسنجی‌ها افزود: «۷۵ درصد مردم بر استمرار مسیر ایستادگی مقابل دشمن تاکید دارند زیرا احساس می‌کنند کشور در موضع قدرت قرار دارد و این قدرت حاصل رهبری حکیمانه مقام معظم رهبری و تلاش علما، نخبگان و فرماندهان نظامی و نیروهای مسلح کشور و حمایت و پشتیبانی مردم است.» وی با اشاره به اهمیت شنیدن نقدها و احترام به نظرات مردم ادامه داد: «باید بسترهای مشارکت عمومی به‌ویژه در انتخابات فراهم شود و با رفع ناکارآمدی‌ها، کارآمدی نظام ارتقا یابد. امروز وظیفه ماست که با برگزاری نشست‌های مستمر با بدنه نخبگان فرهنگی و انقلابی کشور، این پیوندهای اجتماعی را تقویت و کشور را در مسیر پیشرفت و عزت ملی همراهی کنیم.»

مدام پیام می‌فرستند

فداحسین مالکی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با مهر با اشاره به حمله اخیر اسرائیل به خاک ایران، گفت: «این حمله در حقیقت یک عملیات نیابتی از سوی آمریکا بود. آمریکایی‌ها زمانی که در میز مذاکره حرفی برای گفتن نداشتند و می‌دانستند برنده واقعی مذاکرات جمهوری اسلامی ایران خواهد بود، دست به این اقدام غیرانسانی زدند. عملیات مذکور به شهادت جمعی از دانشمندان و فرماندهان عزیز ما انجامید و ما هم باید بپذیریم که در برخی نقاط غفلت‌هایی داشتیم.» مالکی درباره وضعیت مذاکرات، تصریح کرد: «الان طرف مقابل و آمریکایی‌ها مدام پیام می‌فرستند و به دنبال مذاکره هستند. ما همواره تاکید داشتیم که مذاکره بدون تضمین واقعی بی‌فایده است. چند روز پیش جلسه‌ای با وزیر امور خارجه کشورمان داشتیم و موضع تیم مذاکره‌کننده هم روشن است که بدون تضمین، ایران پای میز مذاکره نخواهد نشست. ما نباید در این زمینه (مذاکره) عجله داشته باشیم و باید همه جوانب را بسنجیم. تضمین باید در حدی باشد که طرف مقابل وسط مذاکرات اقدامی از جمله عملیات نظامی علیه کشورمان انجام ندهد تا قواعد مذاکره را تغییر دهد.»

خواسته‌ها بی‌پاسخ ماندند

بررسی مسیر سیاست داخلی ایران پس از جنگ دوازده روزه ایران و اسرائیل

منصوره محمدی
خبرنگار گروه سیاست

پیش‌بینی سیاست داخلی ایران در پس‌جنگ از نگاه بسیاری از فعالان سیاسی بسیار مهم و البته در ابهام است؛ طبیعتاً بخشی از این ابهام از آنجا نشأت گرفت که با توجه به گسست‌ها و فعال شدن گسل‌های مختلف در دهه‌های اخیر نگرانی از رفتار مردم در ۱۲ روز جنگ بسیار بود و رفتار ویژه‌ای از مردم را شاهد بودیم؛ چنانچه مردم در یک رفتار ستودنی در برابر تجاوز بیگانه به خاک کشور برای ایران متحد می‌شوند. حالا هم آنچه مهم‌باقی است این است که چگونه این رفتار به اجر گذارده می‌شود و سیاست‌گذاران چه رویکردی را در سیاست داخلی ایران در پیش خواهند گرفت؟ با وجود آنکه سیاست‌های اسرائیل و هم‌دستانش در جریان این جنگ علاوه بر

نشانه‌های نظامی، تحریک افکار عمومی را نیز نشانه گرفته بود اما اشتراک نظر مردم بر سر «وطن» و «ایران» غیر قابل انکار بود. اما آیا این اشتراک نظر بر سر جنگ منجر به تغییر رویکردها در سیاست داخلی ایران شده است؟ بررسی اتفاقاتی که در روزهای پس از جنگ در حال وقوع است و برخی سیاست‌های در پیش گرفته شده در رد این گزاره و تایید پیش‌بینی بسیاری از تحلیل‌گرانی است که نگران فراموشی زود هنگام این رفتار مردم از سوی مسئولان و ادامه وضع موجود بدون تغییر در سیاست‌های داخلی هستند.

▼ موافقان جنگ در بن‌بست

تلاش موافقان جنگ برای بر هم زدن افکار عمومی در جنبه‌های مختلفی اعمال شد. آنها نخست تلاش کردند که بگویند این جنگ، جنگ مردم نیست بلکه جنگ حکومت‌ها است و بر این تاکید داشتند که «اسرائیل نظامی‌ها را می‌زند» و کاری با افراد عادی ندارد، حال آنکه در همان حملات نخست نیز دانشمندان هسته‌ای،

عکس: ایرنا

رحیم ابوالحسنی استاد علوم سیاسی:

تاکید بر جنگ حاکمیت ایران و اسرائیل و نه ملت‌ها پروژه جاسوسان بود

جریان ۱۴۰۱ را نفوذی‌های اسرائیل سر دادند، چراکه چه در اعتراضات سال ۸۸، چه سال ۹۶ و ۹۸ اصلاح‌طلب‌ها این شعارها را که جنگ حکومت‌ها و نه مردم است رانمی‌دادند و این ربطی به اعتراضات ۱۴۰۱ نداشت. اصل آن جنبش با شعار «زن، زندگی، آزادی» برای حذف حجاب اجباری و ایجاد آزادی‌های سیاسی بوده است. این شعارها که جنگ بین حکومت‌ها ملی - میهنی‌ها است، گمراه‌کننده است و فکر می‌کنم جاسوسان هستند که این شعارها را ترویج می‌دهند.

«برخی معتقدند یکی از حامیان ناسیونالیسم در خاورمیانه مذهب است و تاریخ ایران هم به‌ویژه بعد از دوران صفوی بر پایه همین موازنه ملی- مذهبی استوار بوده است. آیا این رویکرد در کشور ما به همان قوت سابق باقی است؟ چراکه برخی معتقدند ملیت و مذهب از همدیگر فاصله گرفتند و یا حتی در مقابل همدیگر قرار گرفتند.

مرحوم شریعتی بحثی را در قالب بازگشت به خویشتن مطرح می‌کند، منظور از این خویشتن همان هویت ملی است که غیر قابل تفکیک از فرهنگ شیعی است که بعد از صفویه هم تشدید شد. حمله‌ای که به خلفای اعراب انجام شد، جنبش‌های مذهبی هم بود و اینگونه نبود که سکولار باشند، در فرهنگ شیعی هم اگر دقت کنید، متفکرینی که مباحث ناسیونالیسم و احیای زبان پارسی را مطرح می‌کنند، مثل فردوسی، می‌بینید کاملاً فرهنگ و هویت شیعی و دینی دارد. در نتیجه چنین شکافی اصلاً وجود نداشت، اما الان تلاش می‌کنند تا شکاف به وجود بیاورند و سعی می‌کنند هویت سیاسی شیعی را از هویت ملی جدا کنند تا بتوانند مشروعیت سیاسی را کاهش دهند.

خانواده‌ها و جمعی از شهروندان عادی نیز هدف قرار گرفتند و به شهادت رسیدند. کلیدواژه «نقطه‌زنی» رویکرد دیگری بود که تلاش داشت تا مردم عادی را از واقعیت جنگی که به خانه‌های شهروندان نیز نفوذ کرده بود، دور کند. تلاش جریان موافق جنگ در ادامه بر این بود تا با بهانه هوایی بودن نبرد و درگیری مستقیم نیروهای نظامی در آسمان ایران صف مردم را از حاکمیت جدا کنند، اما باز هم واقعیت جنگ در خیابان‌ها و خانه‌ها بود که دست دشمن را برملا می‌کرد. موافقان جنگ و کسانی که از آتش‌پس ناراضی بودند، در یکی دیگر از تلاش‌های ناموفق سعی کردند تا حمله اسرائیل به میدان قدس تخریش را عملیات فریب و نتیجه هوش مصنوعی مطرح کنند، اما این تلاش نیز به بن‌بست رسید. آنها با مقصر خواندن حاکمیت ایران که به دلیل سیاست‌های خود، ایران را به سمت جنگ برده است تلاش کردند تا تقصیر را از گردن اسرائیل کوتاه کنند، اما آنچه در این مدت به صراحت بر آن تاکید شده است، تجاوز اسرائیل به خاک کشورمان، (خواه مرز هوایی یا مرز زمینی) است. در برابر این ادعاها برخی چهره‌های سیاسی که زخم‌خورده و بی‌مهری دیده سیاست‌های همین حاکمیت بودند به اشکال گوناگون برای حفظ صفوف مردم در برابر آنها که متجاوز به خاک ایران و خواهان نابودی بودند به اظهارنظر در این زمینه پرداختند؛ از چهره‌های آن سوی آب از جمله عبدالکریم سروش، پرستو فروهر، اکبر گنجی و... گرفته تا این سوی آب که از حصرو زندان و بایبانیه‌ها به دنبال افزایش همبستگی مردم در این جنگ بودند. البته هنوز بحث‌ها درباره مقصر جنگ، ایران پس‌جنگ چه حکومت و چه مردم ادامه دارد چنانچه اخیراً علیرضا جایی، فعال سیاسی ملی - مذهبی در گفت‌وگویی همچون بسیاری از آنها که خواستند ابهامات را کمتر کنند توضیح داد: «این اسرائیل بود که در داخل ایران نفوذ کرده و امنیت ایران را در این سال‌ها تهدید کرد. در حقوق بین‌الملل و در حقوق داخلی متجاوز، مقصر است. نمی‌توان بین متجاوز بودن و مقصر بودن سیاسی تفکیک قائل شد. پس تردیدی نیست از لحاظ حقوقی و اخلاقی مقصر این جنگ اسرائیل است.»

در ادامه تلاش‌های موافقان جنگ سعی شد مردم را با مفاهیمی همچون مذهب و ملت تحریک کنند و تاکید بر جدایی مردم ایران از مذهب پررنگ نشان داده شود، هر چند که بسیاری از تحلیل‌گران پیش از این هم گفته‌اند ناراضیاتی مردم ایران بر سر مذهب نبوده و آنها از نادیده گرفتن تفاوت سلاقی به نام مذهب ناراضی هستند. تفاوتی که به قانون اساسی نیز راه پیدا کرده و به گفته محمدتقی فاضل‌میبدی، عضو مجمع محققین و مدرسین حوزه علمیه، ساختار «قانون اساسی دچار مشکل است که مذهبی که به رسمیت شناخته شده محدود است و خیلی از غیرمسلمان‌ها را نیز از مناصبی که به افراد داده می‌شود...» او در گفت‌وگویی که با روزنامه هم‌میهن داشت تصریح کرد که مرزهای اعتقادی و فکری در حقوق اجتماعی ما دیده نشده است: «حقوق شهروندی یک مسئله مدرنی است که باید در قانون اساسی به درستی تعریف شود. هر شهروند ایرانی، چه مسلمان و چه غیرمسلمان باید در حقوق مساوی باشند و این اصلاح باید صورت بگیرد. در حالی که مردم در دفاع از وطن ولو اینکه به دلیل اعتقادات از مناصب هم محروم شده باشند همیشه ایستاده‌اند و همدل بوده‌اند. در حال

«آیا براساس آنچه که در جامعه در جریان است، دورافتادگی مردم از مذهب رخ داده است؟

دورافتادگی مردم از مذهب ربطی به تفکیک هویت ملی و هویت دینی ندارد. تضعیف فرهنگ دینی، دو علت بسیار مهم دارد. یک علت ضعف کارکردی نظام سیاسی است که به نام نظام دینی مشغول است و در نتیجه ضعف کارکردی اینها به نام دین نوشته می‌شود. فساد قدرت و ناکارآمدی اش هم به نام دین نوشته می‌شود. علت دیگر نظام سکولاری است که در جهان قدرت دارد و علیه جنبش‌های مذهبی و بنیادگرایی دینی در حال اقدام کردن است، مثل تاسیس و پرورش یک نوع خشونت دینی مانند طالبان و القاعده، و تلاش می‌کند که جامعه را از مذهب دور کند. در نتیجه این دلبلی جوانیه دارد، هم ضعف ساختار که به نام دین دارد حکومت می‌کند و هم تلاش امپریالیسم جهانی است برای اینکه بنیادهای مذهبی در جوامع را کاهش دهد و خود را ایمن نگه دارد و این کار را به دو طریق: تبلیغات ضد مذهب و تاسیس جنبش‌های رادیکال مذهبی مانند طالبان انجام می‌دهد.

«مبهم بودن آینده کشور پس از جنگ این روزها بسیار مطرح است. تصور شما از رویکرد ایران در ماه‌ها و سال‌های آتی چیست؟

در سیاست اساساً نمی‌توان نسبت به آینده پیش‌بینی کرد. اما این بستگی دارد به اینکه حکومت و مردم چه نوع اقدامی را انجام دهند. اگر حکومت کارآمد شود و بتواند اعتماد جامعه را باز تولید کند و سرمایه اجتماعی را احیا کند، نه اینکه آقای صدیقی را به‌نامز جمعه بیاورد، می‌تواند مشروعیت خود را در جامعه محقق کند. باید موارد تردید و عدم مشروعیت و ابهامات جامعه را مشخص کند و در جهت تصحیح آنها تلاش کند. بخشی از این رویکرد با کارآمدی اصلاح خواهد شد، برخی با شفاف‌سازی و برخی با رسیدگی می‌تواند اصلاح شود. مردم جامعه نیز زمانی که متوجه شوند کشور دست‌خوش دگرگونی است همراه خواهند شد و آنها باید بدانند که آوار بر سر همه خراب خواهد شد. در همین راستا در کشورهای سوریه، لبنان و لیبی باید سرمشق بزرگی برای مردم ایران باشند.

«این اعتقاد وجود دارد که هنوز تغییر رویکردی مبنی بر اینکه از دست‌آورد وحدت ملی شکل گرفته حفاظت شود و حمایت شود، وجود ندارد، مصداق آن را در روزهای گذشته با مطرح شدن اینترنت طبقاتی، آزادی زندانیان سیاسی که به نتیجه نرسید هم دیدیم و این نگرانی را میان کنشگران سیاسی و اجتماعی به وجود آورد که همبستگی مردم خیلی زود فراموش شود و شاهد

